

**KIRGIZİSTAN-TÜRKİYE MANAS ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
İSLAM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI**

**KUR'AN KISSALARI BAĞLAMINDA HZ. İBRAHİM İLE
HZ. MUHAMMED'İN BENZEYEN YÖNLERİ**

(YÜKSEK LİSANS TEZİ)

Yusuf OFLAZ

**Danışman
Doç. Dr. Mehmet DEMİRCİ**

BİŞKEK 2017

ÖZ

Yazar	: Yusuf OFLAZ
Üniversite	: Kırgızistan Türkiye Manas Üniversitesi
Anabilim Dalı	: İslam Bilimleri
Tezin Niteliği	: Yüksek Lisans Tezi
Sayfa Sayısı	: XVII + 114
Mezuniyet Tarihi	: 30/12/2017
Tez Danışman(lar)ı	: Doç. Dr. Mehmet DEMİRCİ

KUR'AN KISSALARI BAĞLAMINDA HZ. İBRAHİM İLE HZ. MUHAMMED'İN BENZEYEN YÖNLERİ

Allah Teâla her ümmete; onları Allah'a kulluğa çağıran ve onları sakındıran bir peygamber göndermiştir. Gönderilen bu peygamberlerin bazılarının isimleri Kur'an'da zikredilmiş, bazılarının ise zikredilmemiştir. Ayrıca tarih boyunca gönderilen peygamberlerin sayısı ile ilgili de farklı rivayetler vardır. Peygamberlerin serüvenlerinin birbirine benzemesi, muhatap olduğu kitlenin zaman-mekân farklılığı dışında, yapısal, ruhsal, sosyal ve davranışsal olarak benzerliklerinden kaynaklanmaktadır.

Kur'an-ı Kerim'in muhtevasındaki önemli konulardan birisi peygamberler ve geçmişte yaşamış toplumlar ile bazı önemli tarihi olayları anlatan kıssalardır. Kapsam olarak kıssalar Kur'an'ın büyük bir bölümünü teşkil etmektedir. Kur'an-ı Kerim'de Hz. (Hazreti) Musa (a.s.) (aleyhisselâm)'dan sonra en çok bahsi geçen ve Kur'an'da adına müstakil bir sure olan (14. sure) Hz. İbrahim (a.s.) dir. Âlemlere rahmet olarak gönderilen (Enbiya 21/107) ve adına müstakil bir sure olan (47. sure) Hz. Muhammed (s.a.v) ile Hz. İbrahim (a.s.)'in hayatları karşılaştırıldığında bu iki Peygamberin hayatlarının birbirine benzediği görülmektedir. Çalışmamızda bu iki peygamberin benzeyen yönleri beş ana başlık altında toplanarak değerlendirilmeye çalışıldı.

Çalışma "Giriş" bölümünden sonra kıssalarla ilgili genel bilgilerin verildiği Birinci Bölüm, her iki Peygamberin hayatlarının kısa bir şekilde anlatıldığı İkinci Bölüm ve her iki Peygamberin hayatlarının benzeyen yönlerinin ele alındığı Üçüncü Bölüm olarak tasnif edilmiştir. Çalışmanın ağırlığını da bu Üçüncü Bölüm oluşturmaktadır. Bu iki Peygamberin hayatının benzerlikleri kıssalar bağlamında ele alınacağı için birinci bölümde Kur'an Kıssaları konusunda kısaca bilgi verildi. Daha sonra ikinci bölümde Hz. İbrahim ile Hz. Peygamberin hayatları kısaca değerlendirildi.

"Kur'an Kıssaları Bağlamında Hz. İbrahim ile Hz. Muhammed'in Benzeyen Yönleri" isimli tez çalışmasında; daha önce çalışılmamış şekliyle her iki peygamberin hayatları Kur'an kıssaları çerçevesinde ele alınıp karşılaştırma yapılarak benzeyen yönleri ayetler çerçevesinde değerlendirildi.

Netice olarak Kur'an'da bu iki peygamberin vermiş olduğu mücadeleye yer verilmiş ve her ikisi de tüm inananlara örnek olarak gösterilmiştir. Yine bu

peygamberlerin hayatlarında Allah Teâlâ'ya nasıl yakarıřta bulunulması gerektiđinin örnekleri de yer almaktadır.

Hz. İbrahim ve Hz. Peygamberin hayatlarının Kur'an'da bahsi geçen yönleriyle birbirine benzeyen taraflarının çok olduđu görölmektedir. Zaten Hz. İbrahim'in Hz. Peygambere soy bakımından en yakın peygamber olduđu bilinmektedir. Her iki peygamberin de puta kulluđun yaygın olduđu bir topluluđa gönderilmiş olmaları onların o toplumla mücadelesindeki benzerliklerin oluşmasına yol açtıđını düşünüyöruz.

Anahtar Sözcükler: Hz. İbrahim, Hz. Muhammed, Kıssa, Peygamber, Kur'an.

КЫСКАЧА МАЗМУНУ

Даярдаган	: Юсуф ОФЛАЗ
Университет	: Кыргыз-Түрк Манас Университети
Багыты	: <i>Теология (Ислам таануу)</i>
Иштин сыпаты	: Магистирдик диссертация
Беттердин саны	: XVII + 114
Бутуру датасы	: 30/12/2017
Илими Жетекчи	: Доц. Докт. Мехмет ДЕМИРЖИ

Курандагы Окуялар Боюнча Азирети Ибрахим Менен Азирети Мухаммеддин Окшоштук Жактары

Алла таала-тарыхта баардык коомго, өзүнө кулчулук кылууну жана анын тыюуларынан оолак турууну үйрөткөн пайгамбарларды жөнөтүп турган. Жогоруда аталган пайгамбарлардын бир тобунун ысымы Кураны Керимде ачык түрдө айтылса, кээ бирөөлөрүнүн аты айтылган эмес. Мунун менен бирге тарыхта жашап өткөн пайгамбарлардын саны (эсеби) жөнүндө түрдүү пикирлер бар.

Кураны Керимдеги маанилүү темаларын ичинде пайгамбарлар, тарыхта жашап өткөн коомдор, белгилүү окуялар тууралуу маалыматтарды тең бөлүшкөн икаялар орун алууда. Икаялар-Кураны Керимдин негизги бөлүгү болуп саналат. Кураны Керимде Аз. Мусадан (а.с.) кийин эң көп эскерилген жана бир сүрөгө аты ыйгарылган (14.Сүрө) пайгамбар Аз. Ибрахим (а.с.) пайгамбар деп эсептелет.

Ааламдарга ырайым катары жөнөтүлгөн жана анын аты да өзүнчө бир сүрөгө ыйгарылган Аз. Мухаммад (с.а.в.) пайгамбар менен Аз. Ибрахим (с.а.в.) пайгамбардын өмүр таржымалына көз чаптырчу болсок, экөөнүн басып өткөн жолу окшош экендигине күбөө болобуз. Бул эмгегибизде жогорудагы эки пайгамбардын окшоштук жактарын-негизинен 5 теманын тегерегинде алып кароого аракет кылдык.

Пайгамбарлардын озуйпаларынын бир бирине окшоштугу, жөнөтүлгөн коом, географиялык айырма, убакыт айырмасынан сырткары физикалык түзүлүшү, руханий жагы, жашоо эрежелери жагынан баары бирбирине окшоштугунда жатат.

Бул эмгек “Киришүү” бөлүмүнөн кийин Куранда орун алган икаялар жөнүндө кеңири маалымат 1-Бөлүмдө, жогоруда айтылган эки пайгамбардын кыскача өмүр таржымаалы 2-Бөлүмдө, эки пайгамбардын жашоо эрежелери 3-Бөлүмдө иштелмекчи жана негизги бөлүм үчүнчү бөлүм болуп саналат.

Бул эки пайгамбардын окшоштук жактары Курандагы икаялардын негизинде изилдене тургандыгынан, Биринчи Бөлүмдө Куран икаялары

туурасында кыскача кеп козголду. Андан кийинки Экинчи Бөлүмдө бул эки пайгамбардын өмүр таржымаалы кыскача каралып чыкты.

“Курандагы Окуялар Боюнча Азирети Ибрахим Менен Азирети Мухаммеддин Окшоштук Жактары”-аттуу бул эмгегибизде, мындан мурда изилденбеген тарабы максат кылынып, Куран икаялары негизинде жогорудагы эки пайгамбардын окшоштук жактары толук изилденди.

Натыйжада, Куранда аты аталган бул эки пайгамбар жекече жашоосунда дин үчүн эбегейсиз мээнеттер кылышкандыны жана инсаниятка үлгү катары көрсөтүлгөндүгү жөнүндө тыянак чыгарылды.

Аз. Ибрахим (а.с.) пайгамбар менен Аз. Мухаммед (с.а.в.) пайгамбардын ортосундагы окшоштук Куранда бир топ жактан каралып чыккан. Аз. Ибрахим пайгамбардын санжыра-уруу (шажара) жагынан Аз. Мухаммед (с.а.в.) пайгамбарга эң жакын пайгамбар экендиги маалым. Бул эки пайгамбардын-Алла тааладан башка заттарга сыйынуу күч коомго жөнөтүлүшүнөн улам, ыйман (дин) багытындагы аткарган иш аракеттиринин окшоштугуна себеп болгонун белгилей кетүүбүз зарыл.

Түйүндүү Түшүнүктөр: Аз. Ибрахим, Аз. Мухаммед, Икая, Пайгамбар, Куран.

АБСТРАКТ

Подготовил : Юсуф ОФЛАЗ
Университет : Кыргызско-Турецкий Университет "Манас"
Направление : Теология (Исламоведение)
Вид диссертации : Магистерская диссертация
Количество страниц : XVII+114
Дата защиты : 30/12/2017
Научный руководитель : Доц. Докт. Мехмет ДЕМИРЖИ

Аналогии аспекты между Пророком Ибрагимом и Пророком Мухаммадом в контексте притч Корана

Всевышний Аллах каждой общине ниспосылал пророков, чтобы они показали, как нужно поклоняться и от чего нужно предостерегаться. В Коране упоминается имена только некоторых пророков, а имена некоторых не упоминается. Есть разные риваяты о том, сколько было ниспослано пророков в общем. Миссия пророков, их упоминания были одинаковыми. Это заключается в том, что не смотря на географических отличий, на отличие времени и обществ, всё же физическое, духовное состояние людей и правила жизни одинаковы.

В состав важных тем Корана входят: пророки, общества в истории, важные события. Хикая (исторические события) составляют важную часть Корана. Частоупоминаемое имя после имени пророка Мусы, является имя пророка Ибрахима.

Если чательно рассмотреть жизнь посланника, который был ниспослан как "милость для миров" пророка Мухаммада (сав) и пророка Ибрахима (а.с), то можно заметить множество сходств. Мы постарались раскрыть эти сходства в области пяти тем.

В первой части этого труда будут подробные информации об исторических событиях, о которых упоминается в Коране. Во второй части вкратце о жизни двух пророков и наконец, в третьей части, которая является самой важной составляющей частью-о жизненных правилах, которых придерживались эти два посланника.

Исходя от того, что сходства этих двух пророков будут рассматриваться в контексте аятов из Корана, в первой части мы проинформировали об исторических событиях упоминаемые в Коране. Во второй части было рассмотрено жизнь двух пророков.

В труде " Аналогии аспекты между Пророком Ибрагимом и Пророком Мухаммадом в контексте притч Корана" мы полностью рассмотрели сходства двух пророков, желая раскрыть всего того, что не был раскрыт до этого.

В конечном итоге, мы сделали вывод, что эти два посланника сделали огромные достижения, как личности, на пути религии и были показаны всему человечеству, как два великолепных примера.

Ключевые Слова: Ибрахима, Мухаммада, аспекты, Пророком Корана

ABSTRACT

Prepared by	: Yusuf OFLAZ
University	: Kyrgyz-Turkish “Manas” University
Department	: Islamic Studies
Type of Dissertation	: Master’s Thesis
Number of pages	: XVII + 114
Completion date	: 30/12/2017
Supervisors	: Associate Professor Mehmet DEMIRCI

THE SIMILAR ASPECTS OF PROPHET ABRAHAM WITH PROPHET MUHAMMAD IN THE CONTEXT PARABLES OF THE QUR'AN

In past Allah sent into every community a prophet who calls on worship of Allah and make people avoid evils. The names of some of these prophets who were sent are mentioned in the Qur'an, but some of them are not mentioned. There are also different rumors about the number of prophets sent throughout history. The similarities between the adventures of the prophets, except differences of time-place, are due to their structural, spiritual, social and behavioral similarities.

One of the important issues in the content of the Qur'an is the prophets, the communities that lived in the past, and the parables that describe some important historical events. In the Quran, parables are used extensively covering many themes. After Moses prophet, one of the prophets given the most attention and called the 14th Surah Abraham in the Quran is the prophet Abraham. Prophet was sent as a mercy to the worlds (al-Anbiya 21/107) and an available surah to his name, Muhammed like Abraham, when comparing their lives, it is seen that the lives of these two Prophets are similar. In our study, similar aspects of these two prophets have been tried to be studied under five main headings.

The first chapter, in which the general information about the shorts is given after the "Introduction" section, is classified as the Second Chapter in which the lives of both Prophets are briefly described and the Third Chapter in which the similar aspects of the life of both Prophets are addressed. This Third Part also constitutes the weight of the work. In order to take the similarities of these two Prophets as short stories, in the first chapter brief information was given about the Koran shorts. Then in the second chapter Hz. Ibrahim and Hz. The life of the Prophet was briefly evaluated.

The study consists of, after introduction chapter, the first chapter given general information relating to the parables, the second chapter shortly told lives of the prophets and the third chapter studied similarities of the prophets. The third chapter intensively comprehends this study. Since evaluating similarities of their lives based on parables, it was just given briefly information about parables of the Quran in the first chapter. Lives of the prophets Abraham and Muhammed was shortly considered.

In this Theses named " *The Similar Aspects Of Prophet Abraham With Prophet Muhammad In The Context Parables Of The Qur'an*” not studied on it before, these

two prophets' lives considering from the point of parables were examined in the context of the verses.

As a result, it is told that these two prophets struggle in the Qur'an, and both have been shown as examples to all believers. There are also examples of how to make an appeal to Allah in the lives of these prophets.

It seems that there are many similar lives of the Prophets to each other, who are mentioned in the Qur'an. It is known the Prophet Abraham and Muhammed are the closest in terms of lineage. We believe that both prophets who were sent to communities worshipping idols may lead similarities of their struggle against to them.

Key Words: Abraham, Muhammed, Parables, Prophet, Qur'an